

Regin smiður

1.
Viljið tær nú lýða á,
meðan eg man kvøða
um teir ríku kongarnar,
sum eg vil nú umrøða.

Niðurlag:
Grani bar gullið av heiði,
Brá hann sínum brandi av reiði,
Sjúrður vá á orminum,
Grani bar gullið av heiði

2.
Sigmund so nevni eg
tann Vølsungsson,
tað var hin unga Hjørdis,
kona hans var hon.

3.
So glaðiliga drekka teir
í ríkinum jól,
so týðuliga seta teir
sín teknarastól.

4.
Ófriður gekk á
ta heilu høll,
so mannliga vardu teir
hin ríka kongsins fjøll.

5.
Tá var har so mikil
ríka manna gongd,
ófriður gekk á
kong Giurs lond.

6.
Ófriður gekk á
kong Giurs lond,
leggja teir sínar bardagar
suður við sjóvarstrond.

7.
Ríða teir í bardagar,
eingin kemur heim,
eftir livir Hjørdis
bæði við sorg og mein.

8.
Ríða teir í bardagar,
lata har sítt lív,
eftir livir Hjørdis,
Sigmundar vív.

9.
Hjørdis akslar sær
kápu blá,
so gekk hon á vøllin fram,
sum Sigmundur lá.

10.
"Ligg nú heilur, Sigmundur,
søti mín,
eg man vera í sorgartíð
komin at vitja tín.

11.
Hoyr tú, reysti Sigmundur,
søti mín,
er tað nakað grøðandi
sárini tín'?"

12.
"Seint manst tú, Hjørdis,
fáa til tey ráð:
at geva mær tey smyrslini,
sum grøða (kunnu) míni sár.

13.
Hundingssynir í randargný
skaðan gjørdur har,
eitur var í svørðinum,
teir bóru ímóti mær.

14.
Áðrenn eg tað fyrsta
sárið fekk,
sundur mítt góða svørð
í tógva lutir gekk.

15.
Tá ið eg fekk tað
annað sár,
illa neit at hjartanum,
tað hyggi at tí gár.

16.
Tak tú hesar
svørðslutir tvá,
lat tú teir til smiðju bera,
ungan son vit fá'.

17.
Tað, ið tú hevur í vón hjá tær,
tað er sveinsbarn,
tú føð tað væl við alvi upp,
tú gev tí Sjúrðar navn.

18.
Av sonnum eg tað
sigi nú til tín:
hesin sami sonurin
skal hevna deyða mín.

19.
Regin smiður býr
fyri handan á,
honum skalt tú fáa
hesa svørðslutir tvá.

20.
Fávnir eitur ormurin,
á Glitraheiði liggur,
Regin hann er góður smiður,
fáum er hann dyggur.

21.
Eg kann ikki, Hjørdis,
longur tala við teg,
tí hetta man vera deyðastund,
ið komin er á meg."

22.
Grátandi snúðist Hjørdis
Sigmundi frá,
allar hennar hirðkonur
tær stóðu henni hjá.

23.
Allar hennar hirðkonur,
tær stóðu henni við,
tá ið frúgvín Hjørdis
fell í óvit niður.

24.
Tað var tá sum oftum enn,
tað kom á so brátt:
kongin søkti helsótt
á teirri somu nátt.

25.
Ikki kostaði Hjørdis
minni til enn tá,
børna av reyðargulli
læt hon Sigmundi slá.

26.
Eystantil undir heyginum,
ið dreingir reika á fold,
gróvu teir tað ljósa lík
niður í døkka mold.

27.
Eystantil undir heyginum,
ið dreingir eyka tal;
dimmur er hesin dapri dagur
niður í mold at fara.

28.
Grátandi fór nú Hjørdis,
í sínum sali at sitja,
Hjálprek kongur fyrstur var,
ið frúnna mundi vitja.

29.
Sigmundur kongurin
frá Hjørdisi gekk.
Hjálprek kongurin
frúnna aftur fekk.

30.
Frúgvín læt seg við barni
ganga níggju mánaðir taldar,
til at teirri stundini leið,
hon føðir ein svein so baldan.

31.
Frúgvín læt seg við barni
ganga níggju mánaðir sínar,
til at hennara stundini leið,
hon føðir ein svein so fríðan.

32.
Tað var tá sum ofta er enn,
at duld eru døpur mein,
frúgvín er gingin í høgaloft,
hon føðir ein ungan svein.

33.
Sveipar hon hann í klæði væl,
tá ið hann kom í heim,
Sjúrð so bað hon nevna sær
hin gævuliga svein.

34.
Hann vaks upp í ríkinum
til gævuligan mann,
Hjálprek kongurin
fostraði hann.

35.
Hann vaks upp í ríkinum
skjótt og ikki leingi,
gjørdist hann í høggunum tungur,
hann bardi kongsins dreingir.

36.
Hann var sær á leikvøllum
undir reyðum skildri,
lærði allar listir tær,
ið kappin kjósa vildi.

37.
Hann var sær á leikvøllum
burtur við aðrar sveinar,
hvørja ta tíð, teir reiðir vóru,
stóð eitt stríð av meini.

38.
Hann var sær á leikvøllum,
hann millum manna herjar,
rívur upp eikikelvi stór,
hann lemjir summar til heljar.

39.
Niður setast sveinarnir,
reiðir ið teir vóru:
"Líkari var tær faðir at hevna,
enn berja os so stórum."

40.
Sjúrður kastar reyðum skildri
niður á døkka fold,
tá ið hann hoyrði síns faðirs deyða,
hann sortnaði rætt sum mold.

41.
Kastar hann svørð og herklæði,
hann lystir ei longur at leika,
gongur so inn fyri móður sína
við reyðar kinnar og bleikar.

42.
"Hoyr tú, sæla móðir mín,
sig mær satt ífrá:
hvussu var hann at navni nevndur,
ið mín faðir vá?"

43.
"Eg kann ikki sannari
siga tær ífrá,
tað vóru Hundingssynir,
ið tín faðir vá.

44.
Tað vóru Hundingssynir,
ið tín faðir vá,
tað verður ei, meðan tú livir,
tú sømdir av teim manst fá."

45.
Sjúrður svarar síni móður
alvæl, sum hann kundi:
"Ofta hava vaksið ungum rakka
hvassar tenn í munni."

46.
Hjørdis gongur at kistuni,
sum øll var í gulli drigin:
"Her sært tú tey herklæði,
sum tín var faðir í vigin."

47.
Hon læsir upp ta kistuna,
sum nógv goymdi gull og fæ,
tekur upp tað blóðigu skjúrtu
og kastar honum á knæ.

48.
Tekur hon teir svørðislutir,
Sjúrði hon teir fær:
"Hetta gav tín sæli faðir,
ið mikið gott unti mær.

49.
Tak tú hesa
svørðislutir tvá,
tær eitt annað javngott
svørð av teim at slá.

50.
Regin smiður býr
fyri handan á;
honum skalt tú bera
hesar svørðislutir tvá.

51.
Fávnir eitur ormurin,
á Glitraheiði liggur:
Regin hann er góður smiður,
fáum er hann dyggur.

52.
Gakk tú fram at fossinum,
kasta stein í á,
kjós tær hest til handar tann,
sum ikki víkur frá."

53.
Gekk hann sær at fossinum,
kastaði stein í á;
hann tók tann av hestunum,
sum ikki veik ífrá.

54.
Hann var valdur í ríkinum,
av øllum var hann bestur;
síðani var hann kallaður
Grani, Sjúrðar hestur.

55.
Sjúrður loypur á Grana bak
morgun ein so snimma,
síðan reið hann yvir um á
Regin smið at finna.

56.
Tað var hin ungi Sjúrður
ríður fyri dyrnar fram;
Regin kastar smíði øllum,
tók sær svørð í hond.

57.
"Hoyr tað, frægi Sjúrður,
tú ert so menskur ein mann;
hvørt stendur ferðin tín,
hvørt ríður tú fram?"

58.
"Hoyr tú tað nú, Regin,
higar stendur mín ferð;
ger mær tað tú, Regin smiður,
smíða mær nú eitt svørð."

59.
"Ver vælkomin, Sjúrður,
tú hevur verið mær kærur,
dvølst í ríkinum nakra tíð,
tú ver í nátt hjá mær."

60.
"Eg kann ikki, Regin smiður,
dvøljast her hjá tær;
Hjálprek kongur saknar meg
úr hásæti hjá sær.

61.
Smíða tú mær svørðið
virðiliga og væl,
bæði má eg vega
við tí jarn og so stál.

62.
Smíða skalt tú mær svørðið
skært og so reint,
bæði skalt tú vega við tí
jarn og so stein."

63.
Regin tók við svørðinum,
legði tað í eld,
tíggju næturnar
hevði hann tað í gerð.

64.
Tíggju næturnar
hevði hann tað í gerð,
tá var hin ungi Sjúrður
riðin aðra ferð.

65.
Sjúrður loypur á Grana bak
morgun ein so snimma,
síðan reið hann yvir um á
Regin smið at finna.

66.
Tað var hin ungi Sjúrður,
ríður fyri dyrnar fram,
Regin kastar øllum smíði
og tók sær svørð í hond.

67.
"Ver vælkomin, Sjúrður,
smíðað havi eg svørð,
bilar tær ei hugurin,
tú verður til víggja før'.

68.
Smíðað havi eg svørðið,
skært og so reint,
bæði skalt tú vega
við tí jarn og so stein."

69.
Sjúrður gongur at stórum stiðja
royndi alv so fast,
sundur hans svørð tá
í tógva lutir brast.

70.
"Deyðan ert tú, Regin,
av mær verð,
fyri tú vildi svíkja meg
í tíni vápnagerð."

71.
Báðar tekur hann svørðslutirnar,
kastar honum á knæ,
skalv tá Regin smiður
sum eitt liljublað.

72.
Báðar legði hann svørðislutirnar
aftur í hans hond,
tá skalv hondin á Regin smíði
sum á liljuvond.

73.
"Smíða skalt tú annað svørð,
men smíðar tú það svá,
vita skalt tú, Regin,
líf skalt tú ei fá.

74.
Svørðið skalt tú gera
so reiðuliga hart,
bæði skal eg vega
við tí stál og so jarn."

75.
"Smíði eg tær annað svørð
og verður það ei svá,
hjartað úr orminum,
það leggi eg treytir á.

76.
Hoyr það, ungi Sjúrdur,
smíði eg tær svørð,
hjartað úr orminum,
það vil eg hava í verð."

77.
Regin tók við svørðinum,
legði það í eld,
tríati næturnar
hevði hann það í gerð,

78.
Tríati næturnar
hevði hann það í gerð,
tá var hin ungi Sjúrdur
ríðin triðju ferð.

79.
Sjúrdur loypur á Grana bak
morgun ein so snimma,
síðan reið hann yvir um á
Regin smíð at finna.

80.
Það var hin ungi Sjúrdur,
reið fyrri dyrnar fram,
Regin kastar öllum smíði,
tók sær svørð í hond.

81.
"Ver vælkominn, Sjúrdur,
smíðað havi eg svørð,
bilar tær ei hugurin,
tú verður so víða á ferð."

82.
Sjúrdur gongur at stiðjanum,
høggur alvæl fast,
hvorki mátti rökka, ei stökka,
so var svørðið hart.

83.
So höggur hann Sjúrdur
fastliga til,
sundur kleiv hann stiðjan
og stabban við.

84.
Það rennur ein á frá keldu upp,
önnur skamt ífrá
Gramm kallar hann svørðið,
á hallargólvi lá.

85.
"Hoyr það, frægi Sjúrdur,
tú far og kann' um vív,
fyrir tilíkan hövdinga
vildi eg latið lív."

86.
"Hoyr tú það nú, Regin,
hetta sigur tú mær,
men annað býr í hjartanum,
Regin smíður, á tær."

87.
"Enntá, frægi Sjúrdur,
siga skalt tú mær,
nær tú ríður á Glittraheiði,
lat meg fylgja tær."

88.
"Fyrst ríði eg í randargný,
Hundingssynir at finna,
so fari eg á Glittraheiði,
men það fýsir meg minna.

89.
Fyrst ríði eg í randargný,
Hundingssynir at fella,
so fari eg á Glittraheiði,
tí mær man einki bella."

90.
Það var Sjúrdur Sigmundarson,
skortar honum ei eyð,
reið hann tá í randargný,
han hevndi sín faðirs deyð'.

91.
Allar vá hann Hundingssynir,
væl kom hann aftur frá teim,
skamri stund í ríkinum var,
hann reið á Glittraheiði.

92.
Það var Sjúrdur Sigmundarson,
ríður fram yvir skóg,
mötti honum gamalur maður,
hann settist niður á lón.

93.
Har kom maður á vøllin fram,
eingin ið hann kendi,
síðan hatt á hövdi bar,
fínskan boða í hendi.

94.
"Hoyr það Sjúrdur Sigmundarson,
tú ert so reystur ein mann,
hvört stendur nú ferðin tín,
hvört ríður tú fram?"

95.
Har kom maður á vøllin fram,
hann vá við eggjateini;
eyga hevði hann eitt í heysi,
knept var brók at beini.

96.
"Eg reið fyrst í randargný
teir Hundingsynir at finna;
nú ríði eg á Glitraheiði,
roynsisverk at vinna."

97.
"Hoyr tú, reysti Sjúrdur,
siga skalt tú mær;
hvør er hesin vesali maður,
ið fylgi er við tær?"

98.
"Regin smiður kallast hann,
ormsins bróðir hann er;
tí havi eg hann í fylgi við mær
á hesi míni ferð."

99.
"Hvør bað teg grava
hesar gravir tvær?
deyðan man hin sami maður
hava ætlað tær."

100.
"Regin legði mær ráðini
at grava gravir tvær;
tí hann er mín vinmaður
við mær á hesari ferð."

101.
"Hevur Regin biðið teg
grava gravir tvær;
hann er verstí svíkjari
og deyða vil hann teg."

102.
Væl mást tú, Sjúrdur,
akta har uppá;
at tú ikki deyðan skalt
av hesum ormi fá.

103.
Grava tú ta triðju,
tú grava hana skamt ífrá,
ein mun av eitrinum
lívir hon tær tá.

104.
Grava tú enn ta fjórðu,
har longur fram,
upp úr grøvini
skalt tú vega hann.

105.
Grava skalt tú ta fjórðu,
tú grava hana har íhá,
síðan skalt tú, Sjúrdur,
á jørðini stá."

106.
Ormur er skriðin av gullinum,
frá man frættast víða,
Sjúrdur setist á Grana bak,
hann býr seg til at ríða.

107.
Ormur er skriðin á gullinum,
tykist hava grið,
Sjúrdur trívur um benjarkolv,
hann býr sítt svørð nú til.

108.
Tríati favnar var fossurin,
ið ormurin undir lá,
uppi vóru hans bæði bøksl,
men búkur á homrum lá.

109.
Uppi vóru hans bæði bøksl,
men búkur á homrum lá,
tað var hin reysti Sjúrdur,
hann sínum svørði brá.

110.
Sjúrdur gav so vænt eitt hogg,
tað øllum tókti undur,
tá skalv bæði leyv og lund
og allar veraldar grundir.

111.
Tá skalv bæði leyv og lund
og allar veraldar grundir,
Sjúrdur brá sínum bitra brandi,
hjó hann um miðju sundur.

112.
Tað spurdi ormurin,
tá ið hann í brotum lá:
"Hvør er sá hin hugdjarvi,
ið høgga torir svá?"

113.
"Sjúrd skalt tú nevna meg,
Sigmundar svein,
tað var hin unga Hjørdis,
hon bar meg í heim."

114.
"Hoyr tú tað nú, Sjúrdur,
hvat eg tali til tín:
hvør fylgdi tær ta longu leið
higar nú til mín?"

115.
"Regin er tín bróðir,
hann vísti mær veg,
hann er hin verstí svíkjari,
deyða vildi hann teg."

116.
Til tess svaraði ormurin,
meðan hann fleyt í blóði:
"Drepa skalt tú Regin smið,
tóat hann er mín bróðir."

117.
Veg tú nú Regin smið,
sum tú hevur vegið meg,
hann er verstí svíkjari,
deyða vil hann teg."

118.
Tað var Regin smiður,
talaði so fyri sær:
"Fái eg nú, Sjúrdur,
tað tú lovaði mær?"

119.
Sjúrdur stakk til hjartað,
tó vegurin var trangur,
stokti hann tað á teini,
ið tríati alin var langur.

120.
Sjúrður gjørdist á hendi heitur,
hann brá sær í munn,
fuglar og so alskyns djór
vóru honum á máli kunn.

121.
Tað søgdu honum villini fuglar,
uppi sitja í eik:
"Sjálvur skalt tú, Sjúrður,
eta av tíni steik."

122.
Sjúrður stokti hjartað
og tað av teini dró,
Regin legðist at drekka
ormsins eiturblood.

123.
Regin legðist at drekka
ormsins eiturblood,
Sjúrður gav honum banasár
í spori, sum hann stóð.

124.
Tað var hin ungi Sjúrður,
sínur svørði brá,
síðan kleyv hann Regin
smið sundur í lutir tvá.

125.
Mikið mundi Sjúrði
gullið ognast tá,
tí hann vá tann frænarorm,
á Glitraheiði lá.

126.
Árla var um morgunin,
tað roðar fyri sól,
hann bindur upp á Grana
bak gullkistur tólv.

127.
Tólv gullkistur legði hann
hvørjumegin klakk,
sjálvur settist hann omaná,
so er mær frásagt.

128.
Síðan settist Sjúrður
at ríða omaná,
Grani sprakk um lyngheiðir,
og reiður var hann tá.

129.
Hesturin rennur í oyðimørk,
leiðin var honum ei kunnug,
Sjúrður svav á teirri nátt
undir so køldum runni.

130.
So treður hann Grani
grót rætt sum vøll,
tílikur kemur eingin aftur
í ríka kongsins høll.

131.
Nú skal lætta ljóði av,
eg kvøði ei longur á sinni,
so skal taka upp annan tátt,
og víðari leggja í minni.

*(Avrit frá Eystdans.dk.)
Úr Kvæðabók 3. bindi hjá J.
Patursson og Grø so fagurt.*